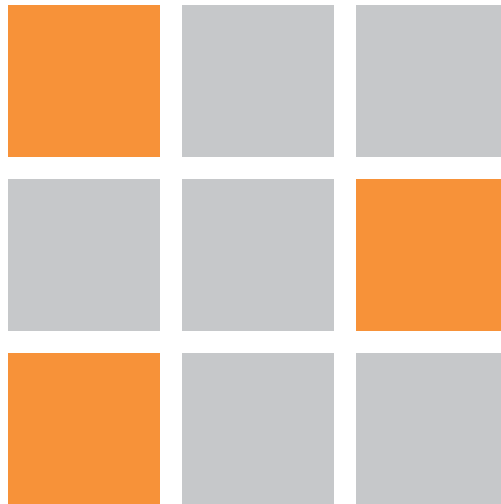

Departament de Sociologia

PAPERS

Revista de sociologia

74

Evolució social i joventut

Núm. 74, 2004, ISSN 0210-2862

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES
DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Papers

Papers : Trabajos de sociología : Publicados por la Universidad Autónoma de Barcelona. — Núm. 1 (1973)- . — Barcelona : Barral Editores, 1973- . — 23 cm

Quadrimestral. — Subtítol a partir del núm. 2: Revista de sociología. — Editat per Península des del núm. 5 (1976) fins al núm. 34 (1990) ; a partir del núm. 35 (1990) publicat pel Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

ISSN 0210-2862

I. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Sociologia

1. Sociologia — Revistes

2. Ciències socials — Revistes

301(05)

Equip de redacció

Carlota Solé, directora;

Montserrat Baras, Teresa Torns, Òscar Rebollo;

Judit Caballero Pons, secretària

Consell de redacció

Judith Astelarra (UAB), Esther Barbé (UAB), Joxetxo Beriain (UPN), Xavier Bonal (UAB), Anna Cabré (UAB), Joaquim Casal (UAB), Lluís Flaquer (UAB), M. Jesús Izquierdo (UAB), Louis Lemkow (UAB), Andreu Lope (UAB), Carlos Lozares (UAB), Antonio Martín Artilles (UAB), Josep M. Masjuan (UAB), Faustino Miguélez (UAB), Isidre Molas (UAB), Joaquim Molins (UAB), José Antonio Noguera (UAB), Sònia Parella (UAB), Enric Sanchis (UV), Graciela Sarrille (UB), Marina Subirats (UAB), Montserrat Treserra (UAB), Josep M. Vallès (UAB)

Consell assessor

Joan Botella (UAB), Aaron Cicourel (U.C. San Diego), Salvador Giner (U. de Barcelona), David Laitin (U. of Stanford), Enzo Mingione (U. Milano-Bicocca), Marta Núñez (U. de la Habana), Ida Regalia (U. Milano)

Redacció

Universitat Autònoma de Barcelona

Departament de Sociologia

08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Tel. 93 581 12 20. Fax 93 581 24 37

r.papers.sociologia@uab.es

Bases de dades en què PAPERS està referenciada

— International Bibliography of the Social Sciences (IBSS)

— Sociological Abstracts

— Índice Español de Ciencia y Tecnología (ICYT)

PAPERS és una publicació del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona fundada l'any 1972. El seu objectiu és servir de mitjà de difusió d'idees i d'investigacions originals, en el camp de la sociologia i altres ciències socials afins (psicologia, ciència política, economia, antropologia) d'interès teòric i/o relacionades amb anàlisis substantives de l'àrea llatina (tant del Mediterrani com del continent americà). La revista publica *articles*, *notes d'investigació*, *recensions* o *crítiques de publicacions* i *informes*.

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjançant lloguer és rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, i estarà sotmesa a les sancions establertes a la llei. Se n'autoritza la reproducció de l'índex i dels resums sempre que n'aparegui la procedència.

Encara que el català és la llengua oficial de PAPERS, no traslladem a aquesta llengua ni els índexs analítics, ni les paraules clau, ni els resums dels articles escrits en castellà.

L'acceptació d'articles es regeix pel sistema de censors.

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions

08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Tel. 93 581 10 22. Fax 93 581 32 39

sp@uab.es

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

Secció d'Intercanvi de Publicacions

08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Tel. 93 581 11 93

Coberta

Loni Geest & Tone Høverstad

Composició

Binorama S.C.P.

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions

08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Tel. 93 581 15 96. Fax 93 581 32 39

sp@uab.es

ISSN 0210-2862

Dipòsit legal: B. 25.307-1983

Impress a Espanya. Printed in Spain

Impress en paper ecològic

Índex

Papers. Revista de Sociologia

Núm. 74, p. 1-221, 2004, ISSN 0210-2862

Les paraules clau són en llenguatge lliure

Se n'autoritza la reproducció dels resums i de les pàgines de l'índex

7 Presentació

Articles

11-44 **Alútiz, Juan Carlos** (Universidad Pública de Navarra. Departamento de Sociología)
Los estadios morales de la evolución social. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 11-44, 85 ref.

El objetivo de este trabajo es el de proponer un concepto de evolución social en el que se venga a dar cuenta de la racionalidad sociocultural como un proceso de coimplicación entre los estadios cognitivos de la psique humana y las diferentes configuraciones discursivo-cognitivas de las «imágenes del mundo» históricas.

Palabras clave: evolución, moralidad, imágenes del mundo, estadios cognitivos, racionalidad sociohistórica.

45-66 **Díaz de Rada, Vidal** (Universidad Pública de Navarra. Departamento de Sociología)
Problemas de representatividad en las encuestas con muestreos probabilísticos. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 45-66, 45 ref., 1 tab., 1 il.

En el presente trabajo se especifican los errores susceptibles de cometerse en la investigación mediante encuesta, para centrar posteriormente la atención en un aspecto que está alterando la calidad de la investigación realizada en los últimos años: la presencia de no respuesta total.

Palabras clave: calidad en la encuesta, error de medida, error de cobertura, error muestral, error de no respuesta.

67-84 **Rambla, Xavier** (Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Sociologia)

Les condicions socials de la lluita contra la pobresa. Una crítica de les hipòtesis dels capitals individuals i de la mobilitat. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 67-84, 60 ref.

Crítica de la tesi que la lluita contra la pobresa depèn d'eixamplar els canals de la mobilitat social (de posició i d'ingrés) a còpia de reforçar el capital social i el capital humà de la població pobre.

Paraules clau: desigualtats, pobresa, estructura social, capital humà, capital social.

85-110 **Ariño Villarroya, Antonio** (Universitat de València)

Asociacionismo, ciudadanía y bienestar social. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 85-110, 84 ref., 3 tab., 1 il.

Las interpretaciones recientes sobre el auge asociativo (expresión de la democracia participativa, contrapartida a la privatización del Estado de bienestar, articulación del tercer sector) son sometidas al contraste de la evidencia empírica desde una perspectiva omniabarcante.

Palabras clave: asociacionismo, ciudadanía, tercer sector, bienestar.

111-128 **Merino Pareja, Rafael** (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Ciències de l'Educació)

L'ensenyament secundari comprensiu. Contradiccions i possibilitats de les reformes educatives. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 111-128, 53 ref.

Anàlisi dels èxits i fracassos en l'aplicació de reformes comprensives a l'ensenyament secundari, amb especial referència al cas espanyol.

Paraules clau: reforma educativa, formació acadèmica i professional, ensenyament secundari comprensiu.

129-152 **Bergua, José Ángel** (Universidad de Zaragoza)

La necesaria e imposible autorregulación de la violencia. El caso de la violencia lúdica juvenil. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 129-152, 56 ref.

El artículo analiza el modo heterónimo de regulación de la violencia instituido en la modernidad, así como sus consecuencias, y lo compara con el modo autónomo ensayado informalmente por los jóvenes. Se concluye que las consecuencias negativas del modo heterónimo obligan a considerar la rehabilitación del modo autónomo aunque sea imposible.

Palabras clave: vandalismo, peleas, sagrado, política.

Notes d'investigació

155-173 **Llevot Calvet, Núria** (Universitat de Lleida. Departament de Pedagogia i Psicologia)

La figura del mediador intercultural a les institucions escolars catalanes: perfil real i ideal segons els propis actors. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 155-173, 9 ref.

La figura del mediador intercultural encara és molt recent al nostre país i es troba en un moment que intenta assolir la seva professionalització. Nosaltres vam voler aprofundir en ella, tant en el seu perfil real com en l'ideal; per fer-ho vam entrevistar als mediadors que estaven treballant en els centres educatius de tota Catalunya (en total 27).

Paraules clau: mediadors interculturals, institucions escolars, famílies, gitanos, immigrants.

175-201 **Morell Blanch, Antonio** (Universitat de Lleida. Departament d'Economia Aplicada)

La inmigración como problema: un análisis de las prácticas discursivas de la población autóctona. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 175-201, 47 ref., 1 il.

El artículo se ocupa del estudio de las prácticas discursivas configuradoras de los discursos del racismo a partir de las conversaciones mantenidas en los foros de discusión en Internet.

Palabras clave: identidad, inmigración, Internet, racismo.

203-215 **Robledo Díaz, Luis** (Universidad de La Habana)

La controversia entre homosexualidad y familia: el caso cubano. *Papers*, 2004, núm. 74, p. 203-215, 13 ref.

Caracterización de algunos aspectos de la relación entre homosexualidad y familia en el contexto cubano.

Palabras clave: sexualidad, homosexualidad, familia, género, Cuba, sociología.

217-220 **Ressenyes**

Herranz de Rafael, Gonzalo. *Sociología y delincuencia* (Isabel Fernández Prados).

221 **Llibres rebuts**